

Nro. 12.

DZIENNIK

URZĘDOWY

Woiewodztwa Sandomierskiego.

W RADOMIU DNIA 26 MARCA ROKU 1820.

Dalszy ciąg Instrukcyi Kommissyów Rządowych
Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny.

*Przepisy względem rewizyi spisowych, po ukończeniu działań
Delegacyów zaciągowych.*

Artykuł 9

Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny, przekonawszy się, iż sprowadzenie do Stolicy Woiewództw nadproporcyonajney liczby spisowych, w czasie wskazanego poboru, pociąga za sobą prócz osobistego uciemnienia spisowych, znaczny uszczerbek w gospodarstwie przez odrywanie rąk od pracy, a pochodzi z tąd po większej części. że Kommissye Woiewódzkie nie są dosyć przekonane, czy powołani spisowi zdolni są do Woyska, zaradzając więc temu, Kommissye Rządowe wydaią następujące Urządzenie.

Kommissya Woiewódzka zawiadomi Burmistrzów i Wóytów Gmin, iż termin sześciu tygodni, oznaczony Artykułem 3a Postanowienia Xięcia

Namieśtnika Królewskiego z dnia 27 Grycznia r. 1818 do składania dowodów popierających, prawo do wyłączenia, rachowany będzie od daty w której Delegacya zaciągowa rewizyą swą w Gminie ukończy; a gdy te dowody w przepisany terminie nie będą złożone, Kommissya Woiewódzka postąpi sobie podług dalszych Artykułów tegoż Postanowienia. Tym sposobem Kommissya Woiewódzka prędzey przystąpić będzie mogła do rewizyi złożonych iey dowodów i zadecydowania względem nich, wedle Artykułu 34tegoż Postanowienia.

Skoro Rewizya dowodów z którego Obwodu i decyzje względem Osób, prawo do wyłączenia mających przez Kommissyą Woiewodzką nastąpi, w czym wszelkiego pośpiechu dokładać iey należy, wysłany zaraz będzie do Miasta Stołecznego Obwodu, Officer do ogólnego spisu Wojskowego, przy każdej Kommissyi Woiewódzkiej wyznaczony, z przydaniem iemu Lekarza wojskowego — Wysłany także zostanie Kommissarz Woiewódzki Wydziału Wojskowego — Wkłada się więc obowiązek na Kommissyą Woiewódzką, aby przy ukończeniu rewizyi dowodów z pierwszego Obwodu, doniosła zaraz o tem Kommissyi Rządowej Woyny, która przeznaczyć zaleci Sztabs Officera z przydaniem onemu Lekarza. —

Officer rzeczony otrzymawszy od Kommissyi Woiewódzkiej wykazy Lit: C. spisowych z całego Obwodu, opatrzone decyzjami iey względem Osób prawo do wyłączenia mających, uda się do Miasta Stołecznego Obwodu z Lekarzem — wojskowym, Kommissarzem Woiewódzkim Wydziału Wojskowego, za przybyciem których na miejsce, Kommissarz Obwodowy zaleci z kolei Burmistrzom i Wóytom Gmin do stawienia na terminie w Mieście Obwodowym wszystkich Osób w wieku spisowym będących które w wykazach Lit. C. przez Kommissyą Woiewodzką zrewido-

wanych, nie otrzymały prawa do wyłączenia, niemniej, nie będący w wieku spisowym, a mających lat 17cie w przypadkach Artykułu 6 niżej Instrukcyi wskazanych.

Sztabs - Officer działając wspólnie z innemi Osobami do tey czynności wyznaczonemi, niemniej i z miejscowym Kommissarzem Obwodowym, przekona się o wzroście każdego stawionego spisowego, rozpozna jego budowę ciała, stan zdrowia, i skoro uzna, iż spisowy zdatny jest do woyska, zapisze go do Wykazu, do którego wzór litera C. służy, z zapełnieniem rubryk — innych zaś spisowych za nie zdatnych uznanych, do tego Wykazu nie zamieści; — Zastrzegając najsurowszą odpowiedzialność, w razie okazania się późniey iakiey w tey mierze parcjalności. — Kommissye Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny, do dają: iż nie zdatność spisowego powinna być uznana przez wszystkich Członków, do tey czynności wyznaczonych, gdyby zaś iednomyślność w tey mierze nie nastąpiła, spisowy ma być do Wykazu lit: C. zapisany, i w adnotacyi wzmianka uczyniona, co nie doiednomyślności. — Nie dosta wieni spisowi w czasie tey rewizyi, zapisani zostaną do tegoż Wykazu z zapełnieniem rubryk w sposobie iak to dopełniły Delegacye zaciągowe, i uczynić należy wzmiankę w adnotacyi, o powodach nie stawienia się. — Gdy zaś zdarzyć się może, iż powołany spisowy nie mógł stanąć na terminie z powodów nie przewidzianych, Kommissarz Obwodowy powtarzać będzie terminu dla nie stawiających, aby zrewidowani być mogli, zważając jednak, aby nie przedłużać ie zbyt dalece a przez to nie wstrzymywać ostatecznych czynności spisu.

Dla zachowania przyzwoitego porządku i pewney Kontrolli przy formowaniu Wykazu o którym jest mowa w poprzedzającym Artykule, zapisywanie zdatnych spisowych, następować powinno Gminami i w tej kolei iak spisowi zapisywani byli przez Delegacye zaciągowe. — Jeżeliby zaś z której Gminy nie wszyscy spisowi na terminie stanąć mieli, została więc należy w Wykazie miejsce pod właściwą Gminą, na zapisanie onych za stawieniem się w późniejszym terminie i uznaniem ich zdatności, lub gdyby ci w czasie tej rewizyi wcale stanąć się nie mieli. — Wykazy podobne z całego Obwodu na dwie ręce sporządzone i przez wszystkich Członków rewidujących podpisane być powinny, z których, jeden exemplarz Kommissarzowi Obwodowemu ma być wręczony, a drugi Kommissyi Woiewódzkiej. — Ukończywszy czynność swoją w jednym Obwodzie, Officer sprawdzający z kompletem Osób, pospieszy do drugiego Obwodu, z którego dowody przez Kommissyą Woiewódzką już zostały zrewidowane i temuż Officerowi wręczone, i tak dalej postępować będzie, dopóki poruczonej czynności w całym Woiewództwie nie ukończy; o której postępie uwiadamić Kommissyą Woiewódzką wspólnie z Kommissarzem Woiewódzkim jest obowiązany.

W Miastach Stołecznych Woiewódzkich nie zależących od Kommissarzy Obwodowych, Prezydenci lub Burmistrze miejsce ich zastąpią.

Sporządzone tym sposobem Wykazy, z każdego Woiewództwa, służyć będą za zasadę do księgi ogólnej spisu wojskowego, przy zachowaniu formalności przepisanych Postanowieniem NAYIASNIEYSZEGO PANA z dnia 5/17 Października 1816 roku, i późniejszymi Urządzeniami, tak, iżby najmłodszy spisowi przy końcu księgi, najstarsi zaś przy początku księgi

podług numerów byli zapisywani, którey to księgi nadesłanie w czasie przyzwoitym, zastrzegają sobie Kommissye Rządowe.

Dan w Warszawie dnia 24 Lutego 1820 roku.

Minister Prezydujący w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych
i Policji, (podpisano) *T. Mostowski.*

Radzca Stanu pełniący tymczasowie obowiązki Ministra Woyny
(podpisano) *Generał Dywizyi Hauke.*

Radzca Stanu Dyrektor Generalny Administracyi Ogólnej
(podpisano) *Netrebski.*

Radzca Stanu Dyrektor Generalny (podp.) *Grał Bryg. Rautenetauch.*
Sekretarz Generalny (podpisano) *Aug. Karcki.*

Sekretarz Generalny (podpisano) *Generał Brygady Nowicki.*

Poleca oraz wszystkim Burmistrzom i Wóytom, aby Księgi ludności z teraźniejszym stanem natychmiast porównać odmiany z przesiedleń, śmierci, urodzin i t. p. przyczyn wynikłe dowodami wesprzeć, ażeby zaś wiek popisowy mające podług formy Artykułu 7 powyższej Instrukcyi przepisanej w legalne świadectwa wyłączeń opatrzyć starali się, tak, iżby rewizya spisu Woyska Wdopełnieniu Dekretu NAYIASNIEYSZEGO PANA z dnia 7 Grudnia roku zeszłego z początkiem tego Miesiąca rozpoczynająca się najmniejszego nie doznawała zamitnienia. —

Radom dnia 2 Marca 1820 roku.

Prezes *J. Bardeni.*

Sekretarz Głny *Zurowski.*

Wydział Administracyiny.

Nro. 6347 KOMMISSYA WOIEWODZTWA
Sandomierskiego.

Zawiadomioną zostawszy o zawiązaniu się w Warszawie Redakcyi pi

ma peryodycznego pod Tytułem *Izys Polska* czyli Dziennik umiejętności wynalazków Kunsztów i Rękodzieł, poświęcony krajowemu przemysłowi, tudzież potrzebie Wieyskiego i Mieyskiego Gospodarstwa. — Kommissya Woiewódzka; z prospektu Dzieła tego dostrzegając wiele korzyści, chcąc oraz z iedną dla teyże Redakcyi pomnożenie liczby Prenumerantów, nie mniej w celu tym pewniejszego przyprowadzenia do skutku, tak chwalebne go zamiaru, i podać nie jako sposobność prawdziwym Miłośnikom Literatury Polskiej do uiszczenia podobnych chęci — Prospekt tegoż Dzieła peryodycznego następnie domieszcza, wzywając wszystkich Obywateli i Mieszkańców Woiewództwa swey Administracyi, ażeby iak nayrychley chęć prenumerowania pomienionego Dzieła przez Kommissarzy delegowanych każdego respective Obwodu oświadczyć zechcieli, a to tym rychley ile że termin do wyjścia pierwszego Numeru na Miesiąc Marzec r. b. przeznaczony, iuż nadszedł. —

Radom dnia 11 Marca 1820 roku.

Prezes J. Badeni.
Sekretarz Głny Zurowski.

Wydział Dóbr i Lasów Rządowych.

Nro. 5753 KOMMISSYA WOIEWODZTWA

Sandomierskiego.

O B W I E S Z C Z E N I E.

Podaje do publiczney wiadomości, że w Ekonomii Osiek przy Folwarku Wiązownicy znajdują się do sprzedania 4ry Stogi Siana za pomierną Cenę — Termin Licytacyi oznaczają się na dzień 5ty Kwietnia roku bieżącego Pretendenci mający chęć nabycia tegoż Siana udadzą się z piętniędzmi kurs w Kraiu mającemi do rzeczonoego Folwarku Wiązownicy

gdzie od W. Assessora Ekonomicznego tey Licytacyi. Attention mającego o warunkach i pierwszym wywołaniu Summy powyższą informacją — Plus Licytant za złożeniem gotowizny Siano odoierze. —

Radom dnia 2 Marca 1820 roku,

Za Prezesa du Laurans
Czaykowski Sek.

U W I A D O M I E N I E O nowem piśmie peryodycznem. P R O S P E K T

Każdy przyjaciel Sprawy oyczystey nie bez radości widzi coraz więcej wzmagaący się promień narodowego światła. Pomnażająca się liczba pism w rozmaitych gałęziach oyczystey literatury i przedmiotach naukowych, nie mylną jest skazówką również upowszechniającego się nauk zamiłowania, iak doyrzewiającego w nich smaku. Nie możemy iednak przed sobą zataić: iż mimo tak usilne do oświaty dążenie, mimo znakomitych w niey postępów, nauka rzeczy przyrodzonych, bliższy wpływ na potrzeby życia naszego mająca, tudzież wiadomości ekonomiczne i techniczne, ieszcze nie w takim u nas są upowszechnieniu, na iakie istotnie zasługują. Zdaie się nam dotąd zbywać na potrzebnym zasobie Dzieł, któreby nie ocenione z tych nauk korzyści, w sposobie na doświadczeniu opartym, do powszechnego podawały użytku.

Bezstronny rzut oka na postęp gospodarskich i technicznych umiejętności Anglików, Francuzów, Niemców, zapewne nas przekona o wznieśsionej ich z tego względu zamożności i uderzającej w porównaniu z nami różnicy. Ależ nie ma gałęzi przemysłu; nie ma sposobu w kunztach, rękodzielach; fabrykach, któreby u nich przez piisma publiczne ku powsze-

chnemu użytkowi objawiane nie były. Przyswajali oni nawzajem odkrycia i wynalazki swoje, stosując je do potrzeb krajowych: dla czegoż i my nie mielibyśmy z obcych korzystać doświadczeń, i na własney upowszechniać je ziemi? Szkodliwe i tamujące wzrost dobra oyczystego zdanie, iakoby nam tego po polsku posiadać nie trzeba, co pożytecznego zawierają w sobie pisma zagraniczne, zamilknąć w ostatku musi przed Trybunałem oświadczoney powszechności, która wszystko, co jest pożyteczne i narodowe, z górlwością popiera.

Nie są wprawdzie i nasi rodacy bez wszelkiej w tym zawodzie zaślugi: między innymi KŁOKA uczone prace, nie mało w swoim czasie przyniosły dobrego, i podziśdzień są użyteczne; szybki atoli postęp w nowych odkryciach, a z nimi wzrastające potrzeby nasze, zostawiają wiele do życzenia tak dalece: iż każde w tey mierze przedsięwzięcie zbytecznem nie będzie. Fizyka, Matematyka, Chemia, przetorowały przemysłowi ludzkiemu niedostępne przedtem ścieżki do tajników przyrodzenia, i nie w dłu) gim lat przeciągu tyle nowych wykryły skarbów, ile niegdyś proste i mechaniczne, że tak rzec można, dochodzenie prze kilka nie objawiło wieków. —

Dalszy ciąg Prospektu o nowem piśmie poryodycznym,
w Dodatku do Nru. 12.